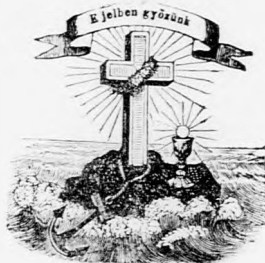

KATHOLIKUS NÉPLAP.

37. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Minden hónapban egy fél év pótlékkal. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-társulat ügyosztánál: czukorutca 6-ik szám. földszint. sa szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál. Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp.

Pest, september 13. 1854.

Nagyobb esőd-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjért közöltetik. Minden további hirdetésért az előbbi árak fele fizetendő. A lapszerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

István bácsi házában a szombat.*)

István gazda úgy intézte dolgát, hogy szombat délutánig a nagyobb munka bevégeződjék, s minthogy e nap, őszi időktől, a magyarok nagy asszonyának Boldogságos sz. Máriának van különösen szentelve; tehát szombat délután a nagyobb munkáktól tartózkodva, inkább a házkörüli rendezkedéssel, tisztogatással, uteza-udvarsepregetéssel foglalkoztak, s egyike másika a szombati mértékletes ebéd után a templomba litániára is elment. Azt el nem hallgathatom, mit István bácsi még boldogult atyja házában tanult, t. i. minden szombat reggelén valamennyi falu szegénye előkerült, a mikor egy kevés alamizsnában, s egy-két vigasztaló szóban részesültek, természetesen mindannyian áldást hintettek a jószívű házra, mellynek nem is maradhat el fogatja. Ugy este az egész család összejött s mind együtt a sz. olvasót imádkozták, öröm volt őket együtt térden látni, a sz. olvasó mint valóságos rózsafüzér szívben-lélekben egy családdá rönkította az ajtatos háznépet, melly kölcsönös szeretetököt és egyetértésüket semmi félreértés vagy agyarkodás sem birta megzavarni.

Milly szép, milly követésre méltó példa!

István bácsiéknál az ünnepnap.

Ősi szokás szerint István gazda házában Istennel kezdték a napot; az Istennek szentelendő vasárnap és ünnep megüléséhez pedig kitünőbb

áhittal fogtak: hajnali harangszóra sz. Máriát üdvözölték; a legénység nagyhamar rendben volt a marhával; a vászoncseléd kitakarította a hátulsó házat, s mintegy 7 óra tájt István bácsi hitvesével és gyermekeivel rendes imádságán kívül, könyvből különösen a „vasárnapi imát” is elmondatta*); s ezután még reggeli előtt összejött az egész háznépe, s István bácsi egyikkel-másikkal elmondotta a Miatyánkot, Üdvözetet, Hiszekegyet, Tizparancsolatot, Anyaszentegyház ötparancsolatját, hétszentségeket; mit kell minden embernek ha már egyszer észével élhet tudni és hinni, hogy üdvözüljön? a hét fő- és 9 idegen-bünt; az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit; közgyónást; hit-remény-szeretet indulatját; a szeretetnek első és második parancsolatját; és a 4 utolsó dolgot. Ezt jó gazdánk azért intézte így, mert a gyermekek, és a cselédek mindent nagyhamar felejtnek, minél fogva tanácsos a szükséges dolgokat időnkint ismételniek. Ne is esodálja senki, hogy István bácsi olly igen rajta volt, miként háznépe igazán vallásos legyen; igen jól ismerte ám ezen szent igazságot: „Bölcsességnek kezdete az Ur félelme;” úgy szinte tudta azon Krisztus urunk szabta főregulát, mellyet minden gazdának arany betűkkel kellene ajtajára följegyezni, vagy legalább lángbetűkkel szívébe vésní: „Keressétek mindenek előtt Isten országát és az ő igazságát, s a többi megadatik nektek!” — Igenis! a vallásos cseléd jobban megbecsüli magát, hivebb, állandóbb,

*) Mutatvány ft. Majer István urnak: „István bácsi a boldog családnya és okos gazda,” című legújabb munkájából.

*) István bácsinak saját igen épületes imádságos könyve volt mellyet nem sokára világra akarok juttatni.

becsülettudóbb, iparkodóbb, erkölcsösebb, szóval jobb; ellenben az erkölcstelen eselédség ellen nemde örökös a panasz? nem esoda, mert hisz se Istenök, se lelkiösméretök. azért hazudnak, esalnak, gorombáskodnak, ragalmaznak, változkodnak, s gazdaikat önkényök szerint karosítják. Félelemmel a eselédeket kevésbé ránczba lehet ugyan szedni; de titkos ármányaik ellen, ugy szölván, egyedül a vallásos-erkölcsiséggel lehet boldogulni. Vajha gazduraimék a tapasztalás ezen intését szívökre vennék!!!

Reggeli után a haznépnek egyik része a kis misére, a másik rész pedig az öreg misére és prédikációra ment; ha pedig délelött csak egyszer tartatott isteni-tisztelet, akkor egy-két személyen kívül valamennyi elment templomba, délután pedig okvetlenül azok köteleztettek szentegyházba menni, kik reggel akadályoztattak. Hogy valamennyinek példásan kelle magát viselnie, azon szokásból is kitünik, mellynélfogva a gazda is gyermekeivel rendszerint a templomban volt, és övéit szemmel tartotta. De még egy igen üdvös régi szokás is divatozott Boldog István házában, t. i. ebéd előtt a hazöreg haznépét egybegyűjté, kicsinyét-nagyat a hallott hitoktatás iránt szamon kérte, minek négyes nagy haszna volt: 1-szor, hogy senki sem mert a prédikációból vagy keresztény tanításból kimaradni; 2-szor mindegyike ajtatosan figyelmezett, tanult és jó példával ment elöl; 3-szor ha mit valamelyik nem értett volna, azt neki István bácsi értelméhez mérve megmagyarázta; és 4-szer azok, kik hon maradni kénytelenítették, szinte részesültek a sz. ige vigasztalásában.

Valóban István bácsi jól fogta fel az irgalmasság lelki cselekedeteit! más hittudományhoz juttatni annyit tesz, mint más mennyországba segíteni; a eselédséget jambor keresztényekké változtatni pedig annyit tesz, mint magunknak hű barátokat, a közboldogságnak pedig alkalmas eszközeit képezni. Ha diésérnünk és áldánunk kell azon elmés embert, ki a gyümölcsfákat nemesíti, és ojtványokkal ellátott gyümölcsében a helység számára elégséges jó gyümölcsöt és mézet termeszt: bizonynyal kitünőbb magasztalásra és buzgó áldásra méltó az, ki ez elhagyatott emberi fajt, a szegény eselédeket nemesíti, mert ezzel maga a közboldogság és üdvösség gyümölcsei igen szaporodnak az örökéletre.

A vasárnapi ebéd.

István bácsiéknál a vasárnapi ebéd szokásos asztali áldással, ünnepileg vidám vala; a ese-

léség magával a gazdával evett, t. i. István gazda el akarta eselédjeivel hitetni, hogy öket fiaiként becsüli, szereti, azért peccenyéjét és pohár borát velök megosztani kész. — Az egész család ekkor vidáman társalgott, egy kellemetlen szöt, panaszt, aggodalmat, vitát sem volt szabad hallatni; István bácsi egészen szentül, szeretettel, szivnyugalommal, derült kedvvel, atyafiságosan kívánta az Urnak ünnepét tölteni. A eselédség várvavarta mindig az ünnepi ebédet, melylyel megbecsültetvén, gazdáját csak becsülni és apja gyanánt szeretni tanulta. — Így van helyesen, legalább a eseléd irigy szemmel nem nézi gazdaja kamaráját. Krisztus urunk is apostolaival, a szegény halász emberekkel együtt evett, s megmondá: „Példát adtam nektek, hogy valamin é én cselekedtem, ti is ugy cselekedjétek!“ S Istenünk ígérte: „A ki magát megalazza, felmagasztaltatik!“

Ünnepnapon ebéd után.

Ebéd után a háziak együtt nyájaskodtak, mindaddig, míg a marhákat el kellett latniok, mert Boldog István házában ünnepkor még a marhának is nyugalom és eledel jobbaeskan engedtetett, az volt a jó gazdanak szavajarása: „hisz a szegény parak miattunk héthosszat elget fáradnak, hadd legyen egy hétben egyszer jó napjuk.“ Ezen emberséges és egy keresztényhez méltó kimélet István gazdanak korantsem vált karára, mert a marha is felépült, s mintegy érezni latszott a kimélt, mert a munkában kitaróbb és serényebb vala. Csak all a közmondás: „észszel járj, tovább érsz!“

Etetés-ítatas után szépen vasárnapi tanításra templomba mentek, azután befördültek a mesterurhoz a vasárnapi iskolába, miután esti harangszóig tánczra, vagy egyéb ártatlan mulatságra engedtettek; olykor István gazda egyikét másikat a legények közül magával vitte időtöltésül, vagy szerencsétlenül jart szomszédokhoz, vagy a zöldbe, s így a napot ízletes vacsorával, barátságos beszélgetéssel, és szokásos estimával, mint illet beféjezték. Illyen vasárnapra aztan kedves a hétfő!

Hazigazdak! kövessétek e példát, s meg fogjátok hasznat latni csak félesztendő mulva is! — Tudom áldani fogjátok még azt is, ki illy tanácsot adott nektek.

István bácsi házi rendje.

Mint már tudjuk, soha boldogabb embert nem lattunk, mint István bácsi volt, egészséges,

vidán
drága
panas
nevet
tüzro
arany
mind
lára
kime
solyg
madi
megj
szó m
nája,
is bu
egész
vezté
gyűj
a rét
ságo
(teat
illyn

Higy
ben;
hall
koda
nek,
dola
Istvá
nyát
kiny
tanu
ugy
tek,
ber

kor
hoss
ő ug
de i
szél
sem
más
nitá
sok
néz
gye
tan
szor
ször

vidám volt, becsülte az egész környék, szájából drága pénzért sem hallott volna senki csak egy panaszzót is, házában, udvarában rend, szinte nevetett rád minden; felesége akár a piros róza, tüzről pattant derék menyecske, nem adná két arany almáért, nem széles e világért; gyermekei mindannyi szép rozmarinszálak, minden fordulásra egyet daloltak; s valahány koldust láttunk kimenni István bácsiék ajtaján, mindannyi mosolygó szájjal áldást hagyott hátra, s még a harmadik szomszédtól is visszanezgett, csak hogy jól megjegyezze magának az emberséges házat. Egy szó mint száz: István bácsinak rendén volt a szénája, azért István bácsiéknál még a szolgálégény is buját felejté, kapva kaptak szolgálatján, s az egész tájékon az egyetlen Boldognak neveztek. — Egyszer én, ki e sorokat írom, szénagyűjtéskor a rétekre kimentem örülni, mert biz a rét virágosabb, illatosabb, elevenebb, mulatságosabb ekkor, mint bármely városi színház (teatrom); s a mint ott járok-kelek, egyszerre illynótát hallok danolni:

„Csillagoknak ragyogása,
A gazdámnak ninesen mássa;
Nem is gazdám, atyám nekem,
István bácsi áldott legyen!”

Higyjétek el, szívem csak úgy tánczolt örömben; de hogysis ne! a sokszor fájdalmasan hallható ocsmány dalok, zugalódások és káromkodások közt jól esik az egészséges magyar fülnek, illy jámbor hangokat hallani. — Hej! gondolám magamban, de mibe kerül is, kitanulom István bácsi hazi tartásának minden csinyát-binyát, s azt töviről-hegyiről egy szálig leírom, kinyomatom, legalább mászegény barátim megtanulják azon nagy mesterséget: hogyan lehet úgy élni a falusi házban is, hogy megelégedettek, kedvesek lehessünk Isten és embereknel?

Egyszer esős idő volt. Tudtam, hogy olyankor István bácsit otthon találom, s drága idejét hosszabb beszélgetéssel nem rabolom el. Szokott ő ugyan esős időben is a ház körül foglalkozni; de ilyenkor még legjobban ráért bizodalmas beszélgetésre. A fáradságot oda menni csak azért sem kíméltem, mert hisz tanulni akartam, hogy masokat tanithassak; és Krisztus urunk tanításából tudom, hogy boldogok, kik másokat az igazságra tanítanak; tehát benéztem István bácsiékhöz. — Gazduram épen gyermekeinek olvasgatott „Gazdasági bölcs tanácsokat.” és épen eszavakkal végezte: „a szorgalmast megsegíti az Isten,” midőnen ráköszöntöttem. István bácsi igen becsülettudó em-

ber volt, fölkel, örömmel látott, és karosszékkal kínált meg, maga pedig a padra leülvén, gyermekeivel kezemet megcsókoltatta, azután anyjokért küldötte, ki épen a kamrában rakosgatott. Csak hamar beperdült ő is, szívesen üdvözölt, helyét alig tudta találni örömben, s férje mellé ült. Én pedig azt gondoltam, hogy egyenesen kimondom, miért jöttem, s így szóltam:

„István bácsi! kend házan Isten áldása van, az egész világ boldognak tartja, s mint látom, itt valóban jól folynak a dolgok; mondja el igazán kegyelmed, minek köszöni e szerenesés állapotját?”

Maris asszony közbeszólt, halálkodott, s amugy jószántából talán most is beszélne boldogságaról, jó férjéről, gyermekeiről, még a fecskéről is, melly minden esztendőben visszakerül a féhaj (eszterje) alá fészkelni, minek ő olly igen örül; de István bácsi megakasztotta malmát; az asszony a gazdának első szavára elhallgatott. No ez már jó jel, — gondolám magamban — mert hol az asszony engedelmeskedik, s a férj okosan parancsolni tud, ott jó rendnek kell lenni... István bácsi tehát így beszélt, mintha most is halanám:

„Kedves ur! én biz Isten után csak a jó rendnek köszönöm szerenesémet, mert a jó rend mindennek lelke, rend nélkül pedig a szorgalmatosságnak sincs igazi látszatja.”

Én megcsókoltam volna gazdánkat, hogy olly vidáman és okosan felelt; de magamban feleségét is dicsértem, hogy férjét többé egy szóval sem háborgatta. „Hat — kérdém tovább — mondja el csak kegyelmed házi rendjét, hisz tudja, hogy az okos ember bárkitől is szívesen tanul, mert a jó tanácsnak késő-korán hasznát veszszük.”

István bácsi minden huza-vona nélkül elkezdte beszélni:

„Én boldogult szülőmtől azt tanultam, hogy:

Az Isten- és rendszeret,
Boldoggá tesz, mennybe vezet;

azért dolgaimat Istennel kezdem és végzem, s mindenben jó re det tartok.

1-ször. Korán folkelek, első dolgom menyeyei Atyámat áldani, térdénállva imádkozom — Isten panasz néven ne vegye! — és pedig kedves Maris asszonyom- és gyermekeimmel együtt; azután összetisztogatódunk, mosdunk, fésülködünk, mint az egészség és tisztesség megkívánja; ha ráérünk köznapon is templomba megyünk Istennek szolgálni; s ha hogy rá nem érünk, legalább szívünkkel megfordulunk az Isten házában, s jó kedvvel dolgozunk után látunk. Én az udvart,

istálót, külső gazdaságot igazgatom; Maris asszony a konyhát, kamrát, pallást, ólakat, majorságot, kertet kormányozza, gyermekeink pedig szorgalmasan iskolába járnak.

2-szor. 7 óra körül reggelizünk, fölöstökömöt eszünk, Maris asszony olyan kenyeret tud sütni, hogy hetedhét országon sincsen mássa; s így félórai pihenés után Istennek nevében folytatjuk munkánkat. Az ember észre sem veszi, s itt a dél.

3-szor. Délben vigan eszünk, hol egy kis husféle, hol káposzta, répa, bab vagy paszuli, krumpli, túróscsusza vagy mácsik, néha jó pörkölt vagy gulyáshus, asztali áldás között olly jóízűnek esnek, hogy ha az okosság mértékletet nem parancsolna, végehossza nem lenne az evésnek; szent igazság, hogy a dolog legjobb izzad az ételnek. Szomszágunkat a legegészségesebb itallal, tiszta friss vízzel oltjuk. — Gyermekeim az iskolából haza jönnek, sillyenkor mulatságunkra el kell mindazt beszélniük, mit tanultak az iskolában, és bizony tőlök mi öregek is sok jót halunk. S így ha egy órát pihentünk, munkánkat újra vig szívvel folytatjuk. Valósággal nagy köszönettel tartozom Maris asszonyomnak (s ekkor István bácsi feleségére olly szép szemet vetett, hogy neki magam is örültem), mert olly jóízű és pontosan kiadja az ételeket, minden egészségünkre válik, és nem kell időt vesztegetnünk. Szolgáimmal együtt ebéd után ismét füttyörészve a munkához fogunk, szorgalmasan dolgozunk, ollykor magam kezdem el a nótát, s így nekünk a munka jól esik. 4 órakor megint egy keveset falatozunk, és pihenünk, mert hiába, ha a munkás megkapja a magáét, pihen is, úgy erőben marad, s a munkát jobb kedvvel, jobb sikerrel végzi. — Estig így dolgozván, haza térünk, a mikor jó Mariskánk már a kapunál lesi hazatérő munkás népét; megint jót talál, s vigan vacsorálunk.

4-szer. Vacsora után arról tanácskozunk, hogy más napon mit dolgozzunk; Maris asszony meg elbeszéli, hogy vannak a libák, esibék, kacsa, pújkák s egyéb apró barmok; elbeszéli, hogy ma mit végzett, mennyit font, varrt vagy mosott, kit látott, mit hallott, s más nap mit szándékozik tenni. De azért, igaz a mi igaz, Maris asszony azt tartja: hogy kiki a maga háza előtt söpörjön, s azért nagy becselenségnek tartaná a pletykát vagy rágalmazást. — A gyermekek iskolájokról, játékaikról beszélnek, jót nevetünk, s egymást felbiztatjuk.

5-ször. Ezután én az istálókban, ólakban, szérón, udvaron körül nézelődöm; Maris asszony meg a konyhát, tejet, baromfit hozza rendbe; a

tüzet eltakarjuk, vizet készítünk, mindent bezárunk; s miután Isten irgalmába ajánlottuk magunkat, mint jó keresztényekhez illik, számot kérünk magunktól napi dolgainkért; s azután biz mi nem sokat mulatunk, jókor, csaknem a tyukokkal lefekszünk, mert „munka után édes a nyugalom;“ s „ki korán kel, aranyat lel.“

6-szor. Ollykor bundámat a nyakamba akasztom, és fokosommal váratlanul éjél is körüljárom a házamat, mert a csavargó szolgálégynt ki nem állhatom, de hisz azt tudják is eselédjeim, azért otthon tartózkodnak; s ments Isten, hogy istálóban pipát, lámpás nélkül gyertyát lássak! Én ugyan szolgálmat úgy nézem, mint fiamat, azt sem veszi észre, hogy vásárfiát, egy új kalapot, vagy ollykor egy-egy pohár bort kap, s ha házasodik, lakadalmát én szoktam kitartani; de ha szót nem fogad, vagy félre lép, hűtlen, keményen meglakol, esztendejét felmondom; tudják ők ezt már, mert mikor megfogadom, így szólok eselédemhez: Fiam! tudsz-e szót fogadni? tudsz-e regulát? ha szót fogadsz, béred ez, — ha szorgalmas lész, jutalom is vár rád; s persze ez nem is marad el, mert becsületes ember szavát tartja; ha pedig szót nem fogadsz, egy-két szép intés sem használ, akkor nincs pardon, el kell menned. — Ez igen jó mód! a legénység már ismeri szokásomat; a rendetlen nem is szegődik hozzám, s így mondhatom, hogy eselédemmel mindig kijövök; persze hogy én a becsületes legénynek néha néha tánczpenzét is megfizetem, mert a jó eseléd megérdemli az ajándokot, s ő azt iparkodásával vissza is szolgálja.

A fehér-eselédet Maris asszony mustrázza, annak takarosnak, frisnek, viganak, szófogadónak, dolgoznak kell lennie; jaj annak! ha pletykáz, visszafelel, goromba, szemtelen, torkos, henye; mert hisz van minden eselédjének része a tanításban. Maris asszonyt dicsérnem kell, hogy eselédjei javítását keresztény kötelességének tartja, a Szentírás szavait jól tudván, hogy: pogánynál is alábbvaló, ki háznépére gondot nem visel; azért Maris asszonyunk maga mesélget, olvasgat, danolgat velök fonás közben, s ha szerény a lány, karacsonkor, bucsukor, vagy husvétkor a legszebb hajkötővel örvendeztetni meg; ollykor esti harangszóig szivesen tánczra ereszti; lelkét odadná a jó eselédért; s abban meg teljes igaza van, hogy a javíthatlant elesapja. Nos így mi a eseléddelemmel is jól kijövünk, mert mi keresztény szívvel megadjuk nekik a mivel tartozunk, megbecsüljük, mert hisz Krisztusban ők is atyánkfiai; és szemünk előtt tartjuk, hogy még mi is lehetünk eseléddek!

7-szer. Valamint mindenkinek meg van a maga dolga, úgy mindennek meg van a maga helye, s így semmit sem kell sokáig keresgelnünk, semmink el nem vesztet; számban tartunk mindent, a kis repedést, hasadást azonnal foltozzuk, mert nagy hézagra nagyobb folt kell.

8-szor. Minden dolognak meg van ideje; s előbb a szükségeseket, azután a hasznosokat, és csak ezek után végezzük a kellemetesekeket.

Képek a közéletből.

VIII.

A könnyelmű.

(Vége.)

Fülemre jött Ferencz gazdának magaviselete; adott alkalommal beszólitám magamhoz. Szinte meglepett az öreg; mutató ujján nagy aranygyűrű fénylett és zsebóralánc csillogott mellényén.

„Ferencz gazda egészen megfélekedezt rólam! Bizony hivatnom kell, ha szólni akarok vele.“

„Jaj, édes uram, mentegetődzék Ferencz, nagyon sok a dolgom. Szöllőt vettem magamnak és borral kereskedem. Egészen elfoglal. Szívessen jönnék de nem lehet.“

„Hallom, hogy jól folynak dolgai. Vig szüreteket tart, multságokat ad, értelmes és okos gazdasszonyra tett szert.“

„Hogy az embereknek oly nagy gondjuk van reám!“

„Ez hagyján Ferencz gazda, mondám komolyabban, de lássa van a maga dolgában valami, mit én sem helyeselhetek. A birtok, legyen az szántó, rét vagy szőlő, mindenestre az ember előnyére, hasznára van; de csak úgy, ha azt kezelni tudjuk és jól kezelni akarjuk, meg aztán a jövedelmet belőle célszerűen használjuk: Isten dicsőségére, magunk javára s felebarátunk felsegélésére. Teszi ezt kigyelmed Ferencz gazda? .. kérdém hirtelen, miközben szemeközé néztem merően. Emberem tévovázott feleletével:

„Teszek uram, a mennyit tehetek.“

„Igy jól van; de hát aztán mire valók azok a multságok, vendégeskedések? kigyelmed körül igen sok ingyenélő ember megfordul és fogyasztja erszényét. Ez nem jól megy barátom. A rossz társak még senkit sem tettek boldoggá, annál kevesebbé szentté.“

„Nagyon lerágalmaztak engem a rossz nyelvek“.

„Nem rágalom Ferencz gazda, nem rágalom; merő igazság. Még több is van a rováson. Egy bizonyos Nani asszony, ki méltán kétes hírben áll, kigyelmedet hálójába kerítette, s míg ő kigyelmednek nyereséget ígér, kizsebeli. Hogyan áll pénzával, a 3500. forinttal?“

„Szöllőt vettem ezer forinton.“

„A többin?“ Emberem újra tévovázott, de az egyszer hazudni nem mert; bevallotta, hogy biz ő azt elköltötte, van ugyan még néhány forintja, de nem sok.

„És mégsem látja a veszedelmet, az örvényt, mellybe rohanni akar szándékosan, hogy végkép beleveszzen?“

„De hát mit tegyek, uram? a meddig tart benne, hadd menjen most már, majd aztán visszavonulok és eldégélek a reám kivetettből.“

„Az Istenért! Ferencz gazda, mit gondol? ne menjen biz a, hanem még ma szakítsa szét a hálót, mellybe fonták, mert ki tudja: nem lesz-e holnap már későn? Jó hírét, nevét, becsületét, mellyen nagy csorbát ejtett máris, mentse meg. Emlékezzék vissza, mennyire fájt az egykori rágalom, midőn kigyelmedet prédának, tékozlónak hazudták — nem igazolja-e ezt mostani magaviselete?! Az elkövetett hibát jóvá kell tenni, s hogy ezt tehesse Istenhez kell fordulni kegyelemért, hogy kigyelmed jó szándékát megerősitse.“

Egy gondolat villant át agyamon e pillanatban, azért folytatám:

„Még egyet akarok kérdezni Ferencz gazda, de aztán őszintén feleljen ám.“

„Őszintén fogok, uram.“

„Mikor kigyelmed pöre után járt, és, mint nem kétem, kérte az Istent, hogy bajából kíségetse: esedezett-e Istenhez, hogy az Ur csak akkor teljesítse ohajátását, könyörgését, ha ez lelki üdvösségére fog szolgálni?“

„Nem.“

„Lássa Ferencz gazda, kigyelmed nem kereste mindenek előtt Isten országát, a lélek üdvösségét, és azért megnyervén a többi, miért esedezett, a legfőbb kincsét elvesztette. A testi mulandó örömeknek feláldozta az örökké tartandókat. De azért ne csüggedjen el; még, mint mondám, nincs későn, csak gyors elhatározás kell, ezt aztán a tett kövesse, s minden nyerve van.“

„Követni fogom tanácsát, mellyet szivemből köszönök.“

„Kövesse barátom, és látogasson meg néha-néha.“

Azt tartják közönségesen: hogy a fukarság az öregkornak hibája, büne s ki fiatalágában összetartó volt, öregségében közönségesen fősvényenyé válik. Az egyszer az ellenkező történt: a jó gazda Vámosi még fiatal vala, vénségében tékozló lett. Mint később hallám tanácsomra hajtott egy darabig, de csakhamar gyorslépésekkel sietett saját vesztébe. Így van az k. olvasó, ha az ember nem örködik saját maga felett! Nemde a hol lehet, házpáztort tartanak vagy legalább éjjeli őr, baktert tartunk mindközönségesen, és mindegyikünk hű házi ebet nevel s etet: hogy jelt adjon, midőn tolvaj kerülgeti házunkat, kit aztán sebbel-lobbal elűzünk, megkergetünk, nehogy vagyonunkban legkisebb kárt is okozzon? Ha illy gonddal volnánk legnagyobb kincsünkre, milly üdvös és boldogító volna ez reánk?! De a mi lelkünk, szivünk, becsületünk mellé őr állítani vajmi sokszor elmulasztjuk; sőt hányan közülünk törekednek egész erejükből az egyetlen őr is, a lelkiismeretet, messzezni, helyet engedvén a lélek mindenféle ellenségeinek, kik aztán egész erővel megrohanják azt és a bűn rabságába hurcolják, honnan szabadulni vajmi nehéz dolog! Az emberiség egy nagy része több, mondhatjuk, jóval több gondot fordít anyagi, mint szellemi javára, vagyis míg a testet táplálja, ruházza, érzéki örömeket szerez neki, a lélekről egészen megfélekedzik; a testet gazdaggá teszi; a lelket koldusbotra jutattja.

A hallottak után Vámosi nyomát elveszítém a menyinyiben érdemetlenül tette magát gondoskodásomra, miután azt tartja a közmondás: ki a jó tanácsot el nem fogadja, azon segíteni nem lehet.

Az 18. dik évi újságlapokban álmélkodva ezeket olvasám: „Februárhó 19-én borzasztó esemény adta elő magát P. városában. Egy özvegy házába éjnek

idején rablók törvén be, nemcsak kifosztották mindenéből, hanem több sebeket ejtven rajta, kegyetlenül meggyilkolták. Hasonló sors ért egy ott tartózkodó öregembert, ki vidékről szakadván ide megtakarított pénzével, egy 1000. forint értékű eladott szállónak árával, mit a gonosztevők megtudván, rájártak. A szolgáló is keményen megkötözve közel a fulladáshoz találtatott meg egy sarokba lökve. A gyilkosoknak eddig semmi nyoma... különös hatással voltak e sorok reám! Bővebben tudakozódtam utána s csakugyan valósult sejtelmem. A kéteshírű asszony és Vámosi voltak a szerencsétlenek... Egy könyv gördült végig arcomon, a szájalomnak könyűje. Ezer gondolat cikázott át agyamon, míg lelkem ez evangéliomi mondásnál nyugopontot talált: „Keressétek mindenek előtt Isten országát... és a többi megadatik néktek.“ Valamint: „Boldog ember, ki a gonoszok tanácsán nem jár és a bűnösök útján meg nem áll... hanem Isten törvényében leli örömét, és azért arról elmélkedik éjjel és nappal.“ (I. Zsolt. 1. 2.)

S ekképen vége szakadván történetünknek, vajha sokan közölünk megemlékeznének böles Sirák szavaira: „Sokat elveszte az arany és ezüst; még a királyok szivére is behat és megvesztegeti azt... fiam, sokféle dologba ne avasd magadat: mert ha meggazdagodol, nem leszel vétek nélkül.“ Valamint sz. Pál emez intésére: „A kik pedig meggazdagodni akarnak, kísértetbe s az ördög törébe és sok haszontalan, sőt ártalmas kívánságokba esnek, mellyek az embereket halálos veszedelembé merítik; mert minden gonoszságnak gyökere a pénznek szeretete.“ (I. Tim. 6. 9. 10.) — Ne hidd kedves olvasó, hogy a földi javak nélkülözése olly mostoha, kiálthatatlan valami: halld csak, mit mond sz. Hieronimus: „Szegénységtől félsz? hiszen a jámbor szegényeket Jézus fölkeresi. A dologtól rettesz? egy hős sem koronáztatik meg hullatott verejték nélkül. Az ételről gondolkodol? a hit nem féli az éhséget. Maga az Isten, mindenek ura s igazgatója angyalainak táborával várja a te küzdelmedet: s neked, ki a gonosz lélekkel küszködöl, készíti az örökvalóság koronáját.“ S nehogy a szerencsétlen Vámosival, megvetve a jó tanácsot, a kárhozot örvényébe sodortasunk, emlékezzünk meg ismét böles Sirák szavaira: „Aranyra, ezüstre támaszkodhatunk; de sokkal inkább a jó tanácsra... s álnoksággal teljes a gonoszok tanácsadása.“

Vezérelje Isten jó szándékunkat!

Garay Alajos.

Katholikus hitélet.*)

XLV.

Welenze, aug. 20. 1854. E napon, ugymint Sz. István első apostoli királyunk ünnepén katolikus felhőtlen egünket kettős lelki öröm csillaga deríté; mert e nap nálunk Egyház napja volt, mellynek fényét hön szeretett megyei főpásztorunk méltóságos Farkas Imre püspök urunk a Bérmlás Szentségeünk kiosztása által tette közöttünk örök emléküvé; mert e napon ollyan lelki vigasztalást élveztünk, mellynek magvai, ha sziveinkben jó földre találtak, a világnak semminemű bojtörjá-

*) Elkészett.

Szerk.

nyai által nem fognak elnyomatni soha. Reggeli 8 órakor megkezdé az ünnepélyt Kiszner Sebestény plebános és cz. kanonok urunk, szent mise áldozatot mutatván be a Mindenhatónak, utána az agárdi adminisztrátor a szent bucsu napjához alkalmazott egyházi szónoklatot tartott, mellyben bebizonyítá, hogy a királyi méltóság nem emberi találmány, hanem az Istentől alkotva, és pedig örök időkre alapítva van; továbbá a magyar szent korona történetéből fejtegeté szónok, hogy a magyar nemzet örökre élni, s az Isten keze által kijelölt fejedelmi házból mindenkor jámbor és böles, és igazság szerető fejedelmek által kormányoztatni fog. E szónoklat végeztével méltóságos főpásztorunk kegyességéből a Bérmlás Szentségét tárgyazó s esinos képpel díszített sok száza menő imák osztattak ki az 500-ra menő, s mindenfelől összesereglegő ajtatos hívek között. Ennek végeztével kegyes főpásztorunk számos lelkiatyák segédszolgálatával mellett elkezdé a szent misét, s miután az ünnepi evangéliomot felolvasta volna, kenetdús, érzékeny és nagyszerű egyházi beszédet tartá, mellyben szívatólag fejté ki az ajkain örömmel csüggő keresztény híveknek, mi volt szent István királynak hite, melly hitben ő e mai napon a Szentlélek által megerősíteni akarja főpásztori szívének örömeit, s az egyháznak reményeit, a szentségben részesülendő buzgó keresztény ifjúságot. Ugy néztük főpásztorunkat az oltárnál, mint a keresztény Lévi nemzetségéből származott oroszlyant; mert méltóságos külső alakjában ugy képzelénk őt, mint egyik erős oszlopszálát, mellyre gazdag kincsei terhével támaszkodik a közel kétezer éves, de örökké fiatal ábrázatu os Anyaszentegyház; iták sziveink szent igéit, s nem fordítottuk el arcainkat tőle, hogy mellékes gondok el ne ragadhassák előlünk a színmézet, mellyet ajakiban találtunk; dobogott szívünk örömeiben, midőn kézzel foghatólag megféjté elménknek, mint ragyogott szent István király életében a keresztény hitnek teljes foglalátja, s az isteni erények szent háromsága: hit, remény és szeretet. — A szent mise áldozat végeztével ő méltósága megerősíté a bérmlándókat a hitben, melly mennyei szertartás után, az elébb kiosztott bérmlási szent imát az ajtatos néppel együtt a püspök elrebegevé, a megbérmláltakhoz, s a bérmlási szülőkhez intézett meglepő egyházi beszéddel a ritka kellemtü egyházi ünnepélyt befejezé, s az örömtelt hívek ajtatos és hódolat-teljes kísérete mellett a plebánialakba viszatért. — Koszoruzza Isten kegyes főpásztorunk minden lépéseit gazdag, igen gazdag lelki eredménnyel; sokáig lássa virágozni a hitet, mellynek örök magvait gazdagon hinti az Isten mezejébe, addig is, míg az evangéliomi szántóvető megadandja neki a mennyei aratás örökké tündöklő kalászkoszorúját. — Ti pedig inegbérmlált kedves keresztény ifjak! E mai naptól fogva elmondhatjátok a nagy apostolnak szavait: „semmi sem választhat el többé az Úr Jézusnak szerelmétől; mert élek én, de már nem én, hanem él bennem a Jézus Krisztus.“ E mai naptól fogva kedves gyermekek, már nem lesz szabad ingadoznotok a keresztény vallásban; hanem mind egyiknek állhatatosnak kell lenni a hitben, mellyet Krisztus Urunk tanított és az apostolok hirdettek; mint a repkény fájához, s mint a sziklakő erősen forrad a szirt oldalához, olly erősen kell ragaszkodnotok az Anyaszentegyházhoz, mellyen sem az idő hatalma, sem a pokol kártékony kapui erőt nem vehetnek; azért sem a földi nyereség, sem ideiglenes vesztesség, sem megcsúfoltatás, sem kinevettetés, sem rágalmaszás, sem üldözés el ne távolítson titeket ama tudománytól, mellyben oktattva vagytok;

mert ha ég és a föld elmúlnak is, de az Ur Jézus igéi soha el nem múlnak. A legédesebb bizalommal szólott hozzátok lelkeitek püspöke, főlelképásztortok, kedves fiatalok! mert tudta, hogy a hitnek igéivel gyenge sziveitekben viszhangra találand Ti vagytok az Anyaszentegyház reménye és koronája; bennetek hiszi legbiztosabban feltalálhatni, mit minden jó keresztényben feltalálni reméll. — a romlatlan, tiszta és ártatlan szívet. Mikor az egyház némely felnöttekben — kiknek az ifjuság előtt példaképül kellene szolgálni, — az ellenkezőt tapasztalja; mikor az öregebbek botrányos élete fölött könnyeket hullat az Anyaszentegyháznak istenszeme: akkor reátok fordítja szent arcját, és édes reménységre gerjed, hogy ti fogjátok kipótolni gazdag nyereséggel a lelki kárt, hogy igazan jó emberek és jámbor keresztények lessetek, s hogy általatok az elveszett élő hit, s a megvett szent erkölcs fölvirágozik ismét. —

Ez ünnepély alkalmával, sőt előbb is már, hitelesen értesítve voltunk, hogy a reánk következő vasárnapon egy újfelszentelt pap, tiszt. Meszlényi Gyula ur első szent mise áldozatját fogja bemutatni az egek Urának, mely áldozatra méltóságos megyés püspökünk, és méltóságos dömötöri Németh György püspök és Esztergom főmegyei kanonok ur is megjelenendők valának, de fájdalom az ohajtva várt ünnepély, az említett új áldozár megbetegültével nem teljesülhetett. A jó Isten gyógyítsa meg őt, hogy minél előbb részesülhessünk ama drága áldásban, mely az Isten, az angyalok és emberek által egyképen nagyra becsült magas papi méltóság malasztjának kifolyása.

A kápolnás-nyéki buzgó katolikus hívek kérelem levelet nyújtottak be méltóságos főpásztorunknak, hogy a múlt évben fölállított és fölszentelt diadalzslónak, vagyis szent keresztnek fölszentelési évünnepét megülni kegyesen megengedné; s mivel a közösen forrón ohajtott, s a méltóságos csanádi püspök ur, és lelkes megyéje által is nemes adományokkal előre megszentelt kápolnának alapjai még le nem tétettek. — szabad ég alatt tartandó szent misét ohajtanak: méltóságos megyés püspökünk apostoli szelleme nem fog semmit elmulasztani, hogy e buzgó, s katolikus érzelmeiben csodásan felhevült hív keresztény nyájnak szívében megőrizze, öntözze, és nagy fáva felnőni segítse az Ur félelmet.

Daniss.

XLVI.

Csépa. Augustus utolján. E lapok tisztelt olvasóival kedves újdonságot vélek közleni, midőn köztudomásra juttatok egy örömmünnepet, melyben nem kis lelkiépülésre résztvehetni én is szerencsés valék, s mely újabb tanúbizonsága az örvendetesen gyarapuló ker. kath. hitéletnek. Ugyanis: plebániánkhoz tartozó Szelevény községe 700 és még néhány kath. hívővel bír, de szomorú kimondani is, ezen szép számú híveknek mind ez időkig nem vala saját templomuk, hanem ide Cséparra, több mint órajárásnyira, kellett azoknak törekedni, valahányszor a sz. misét, vagy Isten örök igéjének hirdetését ohajták hallgatni. E szánandó körülményen azonban, hála és köszönet özvegy Bogyó Jánosné, született Márton Anna ó nagysága áldozó kegyének s vallásos buzgalmanak, valahára segítve leend, mert bár a templom építése az egész szelevényi, különben is vagyonos közbirtokosságot

illette volna, e lelkes és példás hitbuzgalmu hölgy, hogy a népnek régóta sajnósan érzett lelkizükségein mielőbb segítve legyen, az időszak viszonyai által is sokszorozott áldozattal, Szelevény helységében egy kised templomcskát épített, melynek alapköve méltóságos püspökünk kegyes megbízásából, csépai plebános nt. Horváth István ur által, csépai káplán Sohájd Károly ur s alólírott egyházi segédlete mellett aug. 22-én egész ünnepélyességgel szokatlan sokaságu ajtatos hívek jelenlétében már le is tétetett. A nt. plebános ur szívéhez szóló jeles alkalmi beszédben fejté ki e ritka ünnepély magasztosságát, legbensőbb figyelemmel kísérve a buzgó sokaságtól. Felette nevelték az alapletétel ünnepélyességét a csépai hívek, kik a munkanap (kedd) daczára, fáradsággal plebános urunk által vezetett ajtatos menetben zárandokoltak ki nagy számmal Szelevényre, résztvevők ottani hitrokonak lelkiörömeiben. Az ég adjon egyházunknak több ily lelkes és Isten dicsőségeért minden áldozatra kész hölgyet, minő a kised templom emelő nagyságos Márton Anna, kit példás buzgalmaért a jámbor tényeket dúsan jutalmazó ég Ura, áldása folytonos kíséretében sokáig éltesse!

Simon József. papnövendék.

Különfélék.

Pest. A „Religio”-ban olvassuk, miszerint pápa ő szentsége octoberhó végével a különböző cath. nemzetek püspökeit egy, a kereszténység fővárosában tartandó gyülekezetre összehívni szándékozik, hogy jelen legyenek a Boldogságos szűz szeplőtelen fogantatásának meghatározásán, s kétségkívül részt vegyenek ezen nyugtalanul várt végmeghatározás egyházi törvény szerinti kihirdetésében. Valószínű, hogy dec. 8-ka leend azon nap, mellyen ezen általános ohajtas teljesedésbe menend, és Maria az egyháznak csalhatatlan szava által fogantatásában szeplőtelennek fog kikiáltatni. — Ugy szinte a nevezett lapban olvassuk, hogy bibornok-érsek és magyarországi hg.-primás ő eminentiája a cath. püspökök tartandó gyülekezetébe pápa ő szentségétől Romába már meghívást kapott.

— Bibornok-érsek és magyarországi herceg-primás ő eminentiája, ki majdnem egy egész hét óta körünkben időz, s a zárdák egyházi látogatásával foglalkozik, kisasszony ünnepén a belvárosi plebánia-templomban, miután előbb három esztergommegyei és egy sz.-ferencz rendi diaconust áldozárrá fölszentelt volna, közel másfél ezret részesítette a bérmlás szentségében.

Olasz hon. A „Civiltà cattolica” a szentséges atyának újabb bőkezűségéről tesz tanuságot: Assisiben néhány évvel ez előtt sz. Clara tetemei földözttettek fel, s általános azon ohajtas nyilvánult, vajha ott földalatti templom építtetnék. A buzgóság lehetővé tette, hogy a mű kevéssé reá munkába vétethetett. A templom goth stýlben, a romai academiák által helybenhagyott terv szerint épül. A számos adakozók között kitűnik pápa ő szentsége és II. Ferdinand nápolyi király. Rel.

Angolország. A frankfurti hetilap azon örvendetes tudósítást hozza, hogy a boldogult gróf Shrews-

bury 3,500,000 talérral többet fordított a templomok-, zárdák- s iskolákra. Ő ugyanis 20 év előtt egy pusztá vidéken Birmingham mellett néhány teleknyi nagyságú lapályos tereget vett, melyből nemcsak kerteket s szántóföldeket alakított, hanem, mint ez gazdagabb birtokosoknál szokás oda fákat is ültetett, tavakat ásott s az egész területet bekerítette, ott a katolikus gyermekek s ifjak számára nevelőintézetet felállítandó. Tudván pedig, hogy az angolországi és skocziai katolikus ifjak, bölcseleti s hittani ismeretek kedvéért a douai intézetbe Franciaországba, s más Rómában s Regensburgban számukra alapított intézetekbe menni kénytelenek; azért a nemes gróf, Angolország állapotát változtatva arra fordítá gondjait, hogy a katolikus ifjak képezésüket saját honukban nyerhessék. Ennek elérésére a megvett s már kimivelt lapályon nagyszerű épületeket emeltetett, egyikét mintegy 300 gymnasista s tanítók, másikat pedig százal több bölcseletet hallgató s tanáraik számára lakhelyül tűzvéni ki; a két épület közé pedig pompás templomot építtetett. A könyvtár részére Europa tartományából minden régibb s újabb bölcseleti s hittani munkákat megszerezvén, a tudós Wiesemannal, most bibornokkal és londoni érsekkel értekezésekbe boesátkozott, s őt az Oscottban Birmingham mellett ujonan alapított, s a Boldogságos Szűz Máriának szentelt collegium első igazgatójának választá, mely collegiumból máris több derék pap s tudós ember került ki. — Milly nagy áldás ez Angolországra, s menyire buzdító példa azokra nézve, kiket az Uristen földi javakkal áldott meg! —

Midőn már a tanítók s tanítványaik az említett collegiumba behelyeztettek, az oscotti templom egy, még eddig Angolországban nem hallott se nem látott eseménynek lön színhelye. Behozatván tudniillik az isteni szolgálatnál Gergely magasztos egyházi éneke, elképzelhetni, minő benyomással lehetett a jelenlévőkre, midőn a szent misénél a mintegy 250, jól begyakorolt tanítvány s ezek tanítói a könyörgő kyrie eleison-t, az örvendező Gloria in excelsis-t, a komoly s ünnepélyes Credo-t sat. énekeltek! — Ezen isteni szolgálatra a nép minden részről sietett, s pedig olyannyira, hogy még az ottani felekezetek tagjai is megjelentek, és önkénytelenül is a katolikusokkal térdreessen imádkoztak. — Minthogy pedig azok, kik Istenhez alázatosan imádkoznak mindinkább felvilágosítottak és az igazságot feltalálják, történt, hogy az áttérni kívánók részéről hetenkint jelentések érkeztek. Ez egyik oka annak, hogy Birmingham környéke a katholicismus felé olyannyira hajol, és a jelentékeny megtért községek számára, már az utolsó püspök által 40 katolikus templom szenteltetett fel. Ezeket egy szemtanu elbeszélése után közöljük, azon örvendetes megjegyzéssel, hogy a fiatal gróf atyja dicső példáját követi. —

(1-1)

Csőd kántor-tanítói állomásra.

Esztergom főmegyei, Győr vármegyének Hedervár mező városában, legfelsőbb rendelet következtében, a tanítói s mesteri állomásra csőd hirdettetik. — Évi jöve-

delme szerződésen alapuland; mindenesetre pedig kevéssé föld használata mellett, 900 meghaladó lélek számú utáni stolaris jövedelmen felül 25 p. mérő kétszeres, s 170 p. ft. kész pénzben biztosítottik. — Megnyerni kívánók szükséges okirataikkal ellátva f. év octo. 3-án a helyszínre megjelenjenek. Kelt Hederváron aug 31-én 1854. Varju András, alesperes, hedervári plébános.

(1-1)

Csőd altanítói állomásra.

Csonoplán bácsmegyei helységben altanítói állomás állítván fel, ennek betöltésére ujra csőd hirdetik october 22-re. Ezen állomáshoz kötött jávadalmak: 120 fr. p. p., 20 pozs. mérő kétszeresbuza, két öl keményfa, 2 öl szalma — és szabad lakás. A kik ezen altanítói állomásra pályázni kívánnak, a dalmát és magyar nyelvben jártasak legyenek, és a szükséges képezdei és erkölcsi bizonyítványokkal ellátva a helybeli iskola igazgatójánál magokat jelentsek. Kelt Csonoplán augusztus 22 1854. A ker. iskola felügyelő által.

(1-1)

Csőd tanítói és mester-jegyzői állomásra.

1. Pápán az ugynevezett alsó városi k. tanítói állomás, melyhez 200 p. forint évi fizetés, 4 öl tüzelő fa s szabad lakás kötve van, megürülvén, az azt elnyerni akarók, folyó év sept. 19-én, megkiváncatkozó bizonyítványokkal ellátva, a hely színén jelentsek magokat.

2. Veszprém megyében a vangelai k. mester-jegyzői állomás, melyhez mint tanítónak 22 hold szántó-föld egy tagban, 20 p. mérő rozs, 50 p. forint készpénz, mint jegyzőnek pedig 7 hold legelő illetőség, 100 p.f. évi fizetés köttetett, megürülvén, az ezen állomást elnyerni akarók f. év sept. 20-án szükséges bizonyítványokkal ellátva, a hely színén jelentsek magokat. Kelt Pápán auguszt. 28-án 1854. Kőszeghy József ker. esperes.

(1-1)

Csőd kántor-tanítói állomásra.

Pest-Solt megyében Dunapatajon a rom. k. kántor-tanítói állomás megürülvén, annak betöltésére octob. 3-án csőd hirdettetik. Az elnyerni kívánók erkölcsi és political magok viseletéről szükséges bizonyítványokkal ellátva, a kitűzött napon jelentsek magokat a helybeli lelkésznel. Kelt Miskén septemb. 7-én 1854. Benedek Elek miskői plébános és alesperes.

(1-1)

Csőd tanítói állomásra.

Somogy vármegyében a somogyvári plébániához tartozó Vámos helységben a tanítói állomás megürülvén, betöltése végett september 26-án fog csőd tartatni. A folyamodók illető okleveleiket az illető napon a plébániához nyújtják be. Kelt Somogyváron, september 8-án 1854. Kövér József m. k. plébános.

Kiadja a „Szent-István-társulat,” szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1854. Nyomatja HERZ JÁNOS, országút, 6.sz.